

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici šte. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

Leto XIV.

Telefon št. 2552.

Ljubljana, v torek, 17. februarja 1931.

Telefon št. 2552.

Štev. 19.

Odkupnina za kuluk in nove hiše.

Kakor smo se informirali, je vzelo tukajšnje mestno načelstvo v seznam oseb, ki so podvrženi odkupnini za kuluk, med drugim tudi 3% oni davek onih hiš, ki so začasno oproščene od zgradarine ter plačujejo samo namestek za svojetasni invalidski davek, to je 3% od najemnine ali od najemne vrednosti po odbitku 20% vzdrževalnih stroškov.

To so vse nove hiše, prizidki itd., katerim se je davčna prostost oziroma olajšava dovolila v smislu čl. 37. II. zakona o neposrednih davkih.

Vse te hiše so proste pravega državnega davka; v smislu odst. 9. noveliranega čl. 37. II., § 6., odst. 2., zakona z dne 18. avgusta 1930, »Službeni list« 10/35) so proste pa tudi

vseh samoupravnih doklad in vseh samoupravnih davkov. Zavezane niso nobenemu samoupravnemu davku, torej tudi ne odkupnini za kuluk!

Seznam je v tem oziru torej pomotno sestavljen. Vsak posestnik nove hiše bi se moral pritožiti ter vložiti z 20 Din kolkovano vlogo, v kateri bi se skliceval na navedeno točko zakona z dne 18. avgusta 1930.

Ker pa je pomota gledé vseh novih zgradb splošna, bi bilo umestno, da bi mestno načelstvo seznam uradnim potom popravilo in to v časopisju objavilo, da ne bodo imeli posestniki novih hiš — in teh je v Ljubljani vsaj en tisoč — po nepotrebnem stroške in pota.

* * *

Ali naj štedimo?

Splošna gospodarska kriza, o kateri se danes toliko govori in piše, se javlja v nizkih cenah blaga oziroma v hiperprodukciji; iz tega pa izvira polno drugih nevarnih posledic, kakor so prevelike zaloge zlata in brezposelnost.

Hkratu z razpravljanjem o vzrokih krize, se razpravlja tudi o načinu odprave in menda se vedno premalo močno povdarja potrebo po povečanju konsuma; da celo obratno, iz vseh mogočih stvari nam dohiti klic »štedite«! Če pa natančneje premislimo, tedaj pridemo do zaključka, da ta klic ni v vsem popolnoma upravičen: če so nizke cene, je to znak, da so zaloge prevelike, da je konsum premajhen, in da je treba zato tega povečati.

Klic »štedite« pa zasleduje baš obratne cilje in povzroča, da se konsum vedno bolj zmanjšuje, radi česar se gospodarska kriza vedno bolj zaostre.

Vrhu tega pa more zmanjšati na tak klic konsum le tisti, ki sicer konsumira več, kakor zadostuje za kritje njegovih življenjskih potreb in posledica tega je, da se na eni strani bogastvo vedno bolj kopiči, na drugi strani pa stoji človek, ki mora ves svoj zaslužek porabiti za to, da sploh more živeti; njegovi dohodki pa se še od dne do dne zmanjšujejo, ker se mora radi zmanjšane konsuma zmanjšati produkcija ter ostane tako brezposelen.

Baš radi tega bi lahko označili današnjo krizo kot krizo, katere vzrok je neenakomerna razdelitev kapitala. Kakor se javlja to nesoglasje v odnosu posameznika do drugega, tako se javlja v odnosu enega gospodarstva do drugega, od gospodarstva ene države do gospodarstva druge. Posledice nosi tisti, ki ima nakopičenega preveč kapitala in tisti, ki ga ima premalo: prvi ne more svojega kapitala plasirati — cena kapitala radi tega pada — ker se produkcija nahaja v depresiji, drugi pa ne more radi tega dobiti primerne zaslužke.

Praktično nam to razmerje pojasnjuje odnos Francije do katerekoli evropske države: kriza vlada i v Franciji, kateri kapitala ne manjka, i v drugih državah, ki ga iščejo.

Vsaka kriza je obolenje narodno-gospodarskega organizma in v svrhu pozitivne mu je treba dodajati to, kar bi bilo sicer v velikih množinah zanj strup. Zato bi bil veliko primernejši

današnji klic »konsumirajte«! Od tega pa je treba dobro ločiti »razsipajte«, ker to nikdar ni na mestu in se v gospodarstvu dotičnega prej ali slej gotovo maščuje.

Kako naj povečano konsum? Gledati je treba na to, da se izrabi vsaka prilika, kjer bi bilo mogoče izrabiti denar od onega, ki ga ima preveč, t. j. preko množine, ki je potrebno za kritje življenjskih potreb povprečnega človeka. Ker pa težko pripraviti človeka do tega, da bi ti kaj daroval, in lažje izvabiš denar od njega, da mu nudiš nekaj, kar mu povzroča ugodje, zato nam kot tako sredstvo izborna služijo razne takozvane »elitne prireditve«.

Radi vsake take prireditve je gotovo mobiliziranega pol milijona kapitala, ki pride v obliki izdatkov za obleko, vstopnino, pijačo, godbo itd. po cirkulaciji v roke trgovcev in končno producentov. Če bi se prireditve ne vršila, bi denar ostal v žepih teh — recimo kapitalistov; tako pa dobi svoj zaslužek i trgovec in producent. Umestna bi bila zato v krajih, kjer se nahaja premožen ali vsaj mešan element, propaganda za take prireditve. V krajih, kjer živi pretežno revn človek, obstoja nevarnost, da bo ta radi kratkega ugodja, ki mu ga prireditve nudi, opustil dolžnosti, ki jih ima naprem sebi ali družini.

Kot drugo sredstvo za povečanje konsuma bi prišli v poštev razni takozvani »dnevi«: kruha, sadja, premoga itd. Na tak dan naj bi se vršila propaganda, da vsaj vsakdo konsumira vsaj gotovo množino tega blaga. Vemo n. pr. da je Italija že pred leti organizirala »dan riža«.

Ugovor, da bi konsum vsakdo rad povečal, če bi le denar imel, ne drži: denarja je danes prav toliko kot pred leti, le da je ta neenakomerno razdeljen. Zato bo ob uspešni organizaciji takega dneva tisti, ki ima denar, konsumiral več kakor bi sicer običajno, s čemur bo denar pričel cirkulirati ter tako izenačil nesoglasje, ki sedaj vlada.

Zato propagirajmo taka sredstva, ki vplivajo na povečanje konsuma, propagirajmo pa tudi pri vsem tem le konsum domačega blaga, ker le ta nam more za enkrat koristiti, in če nam posreči tega dvigniti, potem bo mednarodna zamenjava dobrin prišla samo po sebi, ker mora priti.

Delovni program kontrole mer v Ljubljani.

Občasno pregledovanje mer in merilnih priprav v l. 1931 se bo v Ljubljani vršilo po sledečem razporedu: Dne 2. marca za trgovce in obrtnike za začetno črko A, dne 3., 4., 5. marca za trgovce in obrtnike z začetno črko B, dne 6. marca za trgovce in obrtnike z začetno črko C, dne 7. in 8. marca za trgovce in obrtnike z začetno črko D, dne 11. in 12. marca za trgovce in obrtnike z začetno črko E in F, dne 13. in 14. marca za trgovce in obrtnike z začetno črko G, dne 16., 17. in 18. marca za trgovce in obrtnike z začetno črko H, I in J, dne 20., 21., 23., 24., 26., 27. in 28. marca za trgovce in obrtnike z začetno črko K, dne 30. in 31. marca za trgovce in obrtnike z začetno črko L, dne 1., 2. in 3. aprila za trgovce in obrtnike z začetno črko M, dne 7. aprila za trgovce in obrtnike z začetno črko N, dne 8. aprila za trgovce in obrtnike z začetno črko O, dne 9., 10., 11., 13. in 14. aprila za trgovce in obrtnike z začetno črko P, dne 15. in 16. aprila za trgovce in obrtnike z začetno črko R, dne 17., 18., 20 in 21. aprila za trgovce in obrt-

nike z začetno črko S, dne 22. aprila za trgovce in obrtnike z začetno črko Š, dne 23. in 24. aprila za trgovce in obrtnike z začetno črko T, dne 25. aprila za trgovce in obrtnike z začetno črko U, dne 27. in 28. aprila za trgovce in obrtnike z začetno črko V, W, dne 29. in 30. aprila za trgovce in obrtnike z začetno črko Z, dne 1. maja za trgovce in obrtnike z začetno črko Ž. Od 2. do 25. maja 1931 se bodo pregledovale stabilne tehtnice in bencinske črpalke. — Obenem opozarja kontrola mer še na sledeče: 1. Predložiti je v pregled in žigosanje vsa v javnem prometu se nahajajoča merila, ki so žigosana pred letom 1930. 2. Merila se morajo prinašati na pregled in žigosanje čista in brez prahu, ker se drugače ne bi pregledala. 3. Radi hitrejšega poslovanja, naj se vsi prizadeti strogo držijo zgoraj označenih dni po abecednem redu. 4. Merila in merilne priprave se bodo pregledovale v navedenih dneh le v dopoldanskih uradnih urah od 8. do 12. ure. 5. Proti onim trgovcem in obrtnikom ki ne bi predložili vseh svojih meril v pregled in žigosanje, se bode postopalo po zakonu.

Spomenica naših zbornic k načrtu novega zakona o socialnem zavarovanju.

Anketa vseh gospodarskih zbornic v državi je načrt zavrnila kot nesprejemljiv. (Koniec.)

Kakor se je že preje opozorilo, se z uvedbo zavarovanja za onemoglost, starost in smrt obremenjuje narodno gospodarstvo z iznosom 180 milijonov dinarjev letno. Gospodarske zbornice priznajo v načelu, da je takšno zavarovanje potrebno in koristno, toda smatrajo, da ni sedanjí moment najugodnejši za uvedbo te vrste zavarovanja. V sled tega zahtevajo gospodarski krogi, da se ta vrsta zavarovanja odloži in ako ne bi mogla vlada tega predloga sprejeti, predlagajo, da država aktivno sodeluje pri bremenih tega zavarovanja.

§ 97 načrta je popolnoma platonskega značaja in ne obvezuje države, da aktivno sodeluje pri bremenih starostnega zavarovanja. Stroški tega zavarovanja ne bi smeli obremenjevati izključno samo interesentov, ker gre za pojave, za katere niso odgovorni interesenti, kakor pri primerih nesreče in — v gotovi meri — pri boleznih. Ta vrsta zavarovanja ima najizrazitejši socialni karakter, pa bi bila zato dolžnost države, da pri izvedbi starostnega zavarovanja sama sodeluje.

Gospodarske zbornice stojijo na načelnem stališču, da se mora krog zavarovancev čimbolj razširiti. Izjemno smatrajo gospodarske zbornice, da je bratovske skladnice rudarjev izločiti iz splošnega socialnega zavarovanja in jim pustiti samostalnost, ker so to najstarejše ustanove te vrste in ker so delovale dosedaj vse zelo uspešno in v splošno zadovoljstvo tako gospodarjev, kakor tudi nameščencev.

Gospodarski krogi stojijo načelno na stališču, da so okrožni uradi in osrednji uradi avtonomne ustanove, katerih upravo bi morali voditi izključno samo interesenti. Potemtakem bi morali pri teh ustanovah brezpogojno varovati načelo paritete. Ker je pokazal ta princip v praksi gotove nedostatke, uvaja načrt zakona v § 180 kot korektiv delegiranje tretjine članov po ministrstvu za socialno politiko. Gospodarske zborni-

ce želijo, da se delegiranje tudi te tretjine članov izvrši na predlog zainteresiranih zbornic, da bi se s tem dobilo jamstvo, da bodo pri teh samoupravah sodelovali izključno samo interesenti, ker je sicer mogoče, da bi prišli v samouprave tudi neinteresirani, če se delegiranje ne izvrši na predlog zbornic. Kot primer za to navajamo slučaj služkinje, kjer se gospodarja pač ne more smatrati za delodajalca v gospodarskem smislu. Zbornice predlagajo korektiv za varovanje paritetnega principa, po katerem bi smelo v samoupravah glasovati samo enako število članov ene in druge strani. Zato bi moral zakon vsebovati sledeče določilo:

Zaključki vseh ravnateljev in nadzornih odborov so polnovejavni samo tedaj, če je na dotičnih sejah glasovalo enako število delegatov iz skupine delavcev in iz skupine gospodarjev. Če je pri sejah prisotno večje število delegatov ene ali druge skupine, odpade potem kockanje toliko število delegatov, kolikor je potrebno, da se doseže enako število članov obeh grup. Člani, ki odpadejo, smejo biti pri sejah navzoči in dati svoje izjave, toda nimajo pravice glasovanja.

Opozarja se, da izločuje načrt vsako delovanje gospodarskih zbornic z ustanovami socialnega zavarovanja. Tudi tam, kjer predvideva sedanji zakon takó sodelovanje, se tako sodelovanje po načrtu enostavno eliminira. Tako ne predvideva načrt zaslišanja gospodarskih zbornic niti pri sestavi nevarnostnih tablic, niti pri izpremembi mezdnih razredov. Že prej se je podčrtalo, kolike važnosti je izprememba mezdnih razredov, pa je zato uprav nerazumljivo, zakaj se pri tako važnih vprašanjih noče sodelovanje. Gospodarski krogi nosijo večji del bremen socialnega zavarovanja, pa bi se zato njihovega sodelovanja ne bi smelo izključiti.

Izkušnja na podlagi sedanjega zakona je pokazala, da so se mnogo določila

zakona izprmenila potom statuta in drugih normativnih predpisov. Statut in normativni predpisi se niso nikdar predložili zbornicam v izjavo in je zato kritika tega zakona absurdno delo, ker se zakon kasneje modificira in popravlja s statutom. Gospodarske zbornice želijo vsled tega, da se jim dostavlja v izjavo tako statut, kakor tudi vsi normativni predpisi, ki bi se izdali na podlagi zakona.

Že prej so gospodarske zbornice govorile o anomalijah, ki nastajajo vsled zavarovanja sezonskih delavcev. Takšni delavci plačajo iste prispevke kot vsi ostali in niso v stanju, da bi izkoristili svoje pravice, ker so v glavnem kmetijski elementi, ki delajo naravno nestalno in samo v gotovem času v letu. Gospodarske zbornice za predlagale, da se taki delavci zavarujejo pod posebnimi pogoji, ki bi bili v skladu z značajem njih zaposlitve. Zbornice imajo na razpolago detajlni material posameznih velikih lesnih podjetij, iz katerega je razvidno, koliko so taka podjetja plačala za zavarovanje svojih delavcev in kaj so ti delavci dobili od delavskega zavarovanja. Vsi ugovori in vsi ti predlogi gospodarskih krogov se niso v novem načrtu upoštevali ter se načrt sploh ni spuščal v objektivno proučitev tega problema. Položaj šumske industrije specijelno je tako težak in prekraten, da se je po pravici pričakovalo, da bo načrt zakona vsaj poskušal poglobiti se v proučitev tega problema. Da bi načrt vsaj del one pozornosti, katero je posvetil interesom delavstva, posvetil tudi interesom in položaju našega gospodarstva, bi se brez dvoma pri sestavi novega načrta našla pot do prave rešitve tega problema. Ako bi želelo ministrstvo upogled v podatke o obremenitvi šumske industrije in o stroških socialnega zavarovanja za šumske delavce, so gospodarske zbornice pripravljene, da dajo ministrstvu take podatke na razpolago.

Že prej se je opozorilo na to, da načrt znatno razširja naloge zavarovanja s tem, da navaja med nalogami vsake vrste zavarovanja tudi obširne preventivne mere, ki se imajo vršiti za bolniško, nezgodno in starostno zavarovanje. Pri preventivnih merah proti onemoglosti, so stroški maksimirani s 6% brutoprispevka, dočim ni pri boleznih in nesreči te maksimalne meje. Gospodarske zbornice zahtevajo, da se preventivne mere popolnoma izločijo in da se take naloge ne vzamejo v delokrog socialnega zavarovanja. Te preventivne mere spadajo med naloge države in ne socialnega zavarovanja, ki ga plačajo interesi sami.

Načrt predvideva v § 42 jamstvo za plačanje prispevkov. Tako predvideva jamstvo zakonskega druga. Toda okrožni urad more zakonskega druga tega jamstva tudi osvoboditi. Nikjer ni rečeno, v katerih primerih sme okrožni urad dovoliti takšne osvoboditve. Okrožni urad, kot nestrokovni organ presoja pri tem o pravnem vprašanju, pa je s tem dana možnost za škane. Na drugem mestu je poleg podjetnika in podpodjetnika predvideno tudi jamstvo naročnika gradbe, in vsa ta jamstva zastarajo v roku petih let. Ta določila so popolnoma nepravilna in ustvarjajo izjeme splošnih juridičnih principov.

§ 37 konstruira popolnoma novo pojavo utaje (poneverbe). Po določilu tega paragrafa ima del prispevka, ki ga je gospodar v gotovem denarju odbil od nosno zadržal od zavarovalne plače ali mezde, značaj delodajalca zaupanega denarja. Na podlagi te odredbe se bo moglo vsakega gospodarja kazensko preganjati, ako pravočasno ne vplača dolžnega prispevka.

Glede brodalastnikov so gospodarske zbornice že preje zahtevale, da se jih osvobodijo raznih bremen, ki jih nalaga ta zakon, odnosno, da se jim da odškodnina za podpore. § 53 novega načrta te zahteve ni upošteval.

Kakor prej tako izjavljajo zbornice tudi sedaj, da ne morejo sprejeti odredb načrta § 235, ki določa, da se morajo Osrednjemu uradu poveriti tudi naloge, ki niso v zvezi s socialnim zavarovanjem. To se nanaša na zbiranje prispevkov za delavske zbornice in borze dela. Gospodarske zbornice smatrajo, da se ne bi smelo ustanov socialnega zavarovanja obremenjevati z drugimi nalo-

gami, ker to pomeni povečanje upravnih stroškov. Popolnoma iluzorno je določilo tega paragrafa, da stroški za izvrševanje teh nalog ne smejo obremenjevati zavarovanja. Delavske zbornice in borze dela plačajo delavskemu zavarovanju za zbrane prispevke 5% provizijo. Prav toliko plačajo Okrožni uradi občinam in svojim zaupnikom za zbrane prispevke. Okrožni uradi plačajo pa delavskim zbornicam in borzam dela 6% zamudne obresti, ako ne plačajo zbranih prispevkov ustanovam takoj. Razen tega plačajo okrožni uradi za svoj dolg srednjemu uradu 6% obresti, pa je potemtakem jasno, da pomeni zbiranje prispevkov za borzo dela in delavske zbornice za okrožne urade samo izdatek in s tem tudi povečanje upravnih stroškov.

§ 43 predvideva zamudne obresti za neplačane prispevke in so te obresti za 3% večje kot znaša obrestna mera Narodne banke. Poleg tega se obresti računajo za vsak začeti mesec za cel. Gospodarske zbornice smatrajo, da obrestna mera ne bi smela biti večja kot je obrestna mera Narodne banke in da bi se morale zamudne obresti računati točno po pretečenem času in ne za vsak pričetni mesec kot cel. To ne delajo niti banke, ki delajo za dobiček, a še manj bi smele tako računati ustanove delavskega zavarovanja, ki ne smejo imeti nedovoljenih zaslužkov.

Pri kazenskih določilih (§§ 237 do 245) se opaža, kakor tudi v prejšnjem zakonu, nek dualizem. Ene kazni so določene za nameščence, druge za gospodarje. Tak dualizem ne pozna noben drugi zakon. Kazni za zavarovane člane so neznatne, dočim so kazni za gospodarje mnogokrat zelo občutne. Ta dualizem se v ostalem kaže tudi pri določitvi delokroga sodišč delavskega zavarovanja. Ta sodišča so pristojna samo za spore med člani in uradom. Delodajal-

ci pa nimajo možnosti, da bi svoje spore predložili pred sodni stol, ampak morajo uveljaviti svoje pravice samo administrativnim putem. Kazni bi morale biti enake, brez ozira na to, kdo je zakrivil prekršitev.

V § 240 je kazen od 1000 do 3000 Din, ki je določena za delodajalce, ki zavarovani osebi ne izdajo potrdila o zaposlitvi, preostla. Tukaj bi se moralo podrobneje definirati kršitev, ki obstoji samo tedaj, ako gospodar namenoma ne izda tako potrdilo. Prekršitev se mora tedaj vezati na zlonamernost in se ne sme kaznovati s tako visoko globo navadnih kršitev. Prav tako pretirana je točka 6. § 241, na podlagi katere se kaznuje gospodarja z globoko od 100 do 5000 Din, ako ovira zavarovani osebi zdravljenje. To določilo se more zlorabiti na škodo gospodarja, ker se pač najde tudi take osebe, ki namenoma čestokrat ostajajo od dela z izgovorom, da se zdravijo. Tudi take primere bi se moralo točneje definirati.

§ 243 naj se izpusti in za take prekršitve se ne bi smelo določiti zaporno kazni. Prav tako bi se moralo tudi izpustiti zadnji odstavek § 244.

Ob zaključku svojih načelnih pripomb je gospodarskim zbornicam čast, sporočiti Vam, gospod minister, da ostajajo glede podrobnosti v celoti pri predlogih, ki so jih imele čast predložiti Vašemu predhodniku ob priliki izvršene ankete o reformi socialnega zavarovanja meseca januarja preteklega leta. Te pripombe predstavljajo krajne meje napora in bremen, ki bi jih moglo narodno gospodarstvo prenašati.

Blagovolite sprejeti, velespoštovani gospod minister, tudi ob tej priliki izraz našega spoštovanja.

V Beogradu, dne 9. februarja 1931.

Spomenico so podpisale v imenu vseh zbornic in državi Trgovska, industrijska in obrtniška zbornica v Beogradu.

Kupčijski izgledi za tekoče leto.

Eduard A. Filene piše v Bostonu, seveda z ameriškega stališča, kar je pa pri sedanjem svetovnem gospodarstvu zelo važno tudi za nas, sledeče:

1. Splošna smer razvojne prosperitetne črte v USA kaže vobče navzgor, in pri tem bo obstalo.

2. Trenutna smer kaže navzdol in se najbrž v bodočih šestih mesecih ne bo spremenila (Filene je pisal v drugi polovici januarja).

3. Za vse to je veliko vzrokov, kot na primer:

a) Demoralizacija evropskih, južnoameriških ter bližnjih in daljnih orientalskih trgov, ki vsled svojih resno omajanih kupčijskih in socialnih razmer ter visokih carin med državami vsi skupaj ne morejo eksportirati svojih produktov in zato ne morejo več importirati kot najmanjši minimum blaga. To ima seveda vpliv na izvoz in uvoz Zedinjenih držav. Svetovna kupčija se v tekočem letu najbrž ne bo bistveno zboljšala.

b) Neizenačena posest zlata raznih narodov ustvarja ovire za opravljanje kupčije. V tem se v bližnjih šestih mesecih ne bo dosti spremenilo.

c) Razvrednotenje srebra jemlje stoterim milijonom ljudi v deželah s srebrnim standardom nakupno moč njih edinega denarja itd.

4. Glavni vzroki naše depresije so pa za USA lokalnega značaja in obstojijo

a) iz še zmeraj nepopolne likvidacije posledic brezprimerne divje spekulacije;

b) iz prevelikega obrestovanja, ki temelji še na stališču prosperitete;

c) iz zapravljanja v produkciji in obratovanju, ki je tako veliko, da so iz tega izvirajoče visoke cene nakupne moči množice uničujoče oslabilale. Trenutno je samo 25 odstotkov naše produkcije in še manjši odstotni del naše razdelitve urejen po načelih in metodah znanstvene brezpotratne množstvene produkcije in množstvene razdelitve. Rezultat je ta, da dela ostalih 75 odstotkov neekonomske produkcije in razdelitve, ki ne morejo primerno konkurirati, neprestano

na to, da se nakupna moč množice zmanjša, bodisi da zahtevajo cene, ki niso v pravem razmerju do plač in mezd, ali pa da pločujejo tako majhne plače in mezde, da množice ne morejo toliko nakupiti, da bi vsi dobili delo. V takih razmerah morajo nastopiti od časa do časa depresije, kot jih sedaj preživljamo; in nehale bodo šele tedaj ter se umaknile prosperiteti, če se bodo napravili uspešni koraki, da se dvigne in ohrani nakupna moč množice, tako da morejo sprejeti našo pomnoženo produkcijo.

5. Konec te depresije napovedati je težko, ker zavisijo potrebna zdravilna sredstva od novejših in boljših metod produkcije in razdelitve ter od zvišanja nakupne moči množice. Sicer temeljijo ta zdravilna sredstva naravno deloma na individualni iniciativi, odločnosti in pridnosti, a podpirati jih mora skupno delo, koordinacija producentov, trgovcev in finančnikov, zlasti v uporabi znanstvenega raziskovanja dejstev namesto poslovnih načel, kojih uporaba je za producente in trgovce, ki hočejo rešiti svoje kupčijsko življenje, celo škodljiva. Oni, ki bodo zamudili uporabo teh zdravilnih sredstev, bodo trpeli resno škodo. Ne smemo pozabiti, da nočemo nikogar oškodovati, in to velja zlasti za kupčijo, ki je organizirana v trgovskih zbornicah in v komercialnih ali trgovskih zvezah, katere so že po svoji naravi še manj voljne oškodovati kakšnega svojega člana. Ozdravljenje kupčije bo v tekočem letu nastopilo le z ono hitrostjo, s katero bomo v bodočih mesecih mogli uporabiti potrebna zdravilna sredstva.

Mi imamo dosti zmožnosti, dosti inteligence, dosti energije in dosti sredstev, da postanemo gospodarji položaja. Zelo verjetno je, da bomo sedanjio gospodarsko depresijo prej premagali kot katerakoli druga dežela sveta, a prav tako verjetno je, da v tej pomladi še ne bomo zmagali, če se industrija, razdelitev in financa ne združijo tesneje v skupno delo. Za ozdravljenje potrebni čas bo skrajšan po dejstvu, da v mišljenju

Po svetu

Semen je uvozila Jugoslavija v preteklem letu 6.381.795 kg; prevzele so jih poljedelske kontrolne stacije v Topčideru, Zagrebu, Ljubljani (996.630 kg), Mariboru, Splitu in Osijeku.

Elektrifikacija Češkoslovaške hitro napreduje; l. 1929 je razpolagalo 4500 občin z električnim tokom, na koncu leta 1930 že 8400. V prihodnjih petih letih jih bo priraslo še 7000.

Preko Gdynije je šlo v preteklem letu 2.809.000 ton premoga, od tega skoraj polovica (45-8%) v Švedsko.

Za brezposelnisko zavarovanje v Angliji je predlaganih zopet 20 milijonov funtov, tako da bo znašal skupni sklad 90 mil. funtov.

Brezposelnih v Češkoslovaški je 310 tisoč, v Romuniji 120.000.

Sladkorni tovarni v Bolgariji je šest; izdelajo toliko sladkorja, da je domača poraba krita ter da preostane še nekaj za eksport.

Za sanacijo ogrskega poljedelstva namerava najeti Bethlen večje denarne vsote, med njimi 2.500.000 dol. pri newyorškem Irwing-trustu.

Za skupno evropsko zlato valuto se je odločilo več evropskih emisijskih bank; tako je dejal na nekem banketu v Parizu Mac Garah predsednik Banke za mednarodna plačila.

Za carinsko znižanje v Srednji Evropi se zelo zavzema angleška vlada in je predložila v Parizu, Bruslju, Rimu, Berlinu in Varšavi nove zadevne predloge glede onih vrst blaga, ki so za Anglijo posebne važnosti.

Prva avkeija kožuhovine v Sovjetski Rusiji bo otvorjena 2. marca v Leningradu; sindikat kožuhovine bo prinesel na trg za poldrugi milijon dolarjev blaga. Več kot 20 odstotkov vse na svetovni trg prinesene kožuhovine pride iz Rusije. Doslej se je prodajala ta kožuhovina v velikih avkeijah v Londonu in Leipzigu.

Bojkota ruskega žita v Holandiji ni več. Tako je sklenila centralna organizacija holandskih kmetijskih združenj.

Turški parlament je potrdil nedavno sklenjeni dogovor med Turčijo in Grčijo.

Obtok bankovcev v Rusiji je izkazan z 213 milijoni červoncev; zlata in drugih kovin ima Državna banka za 50 in pol milijona červoncev.

Donesek italijanske carine na žito v proračunskem letu 1929/30 je izkazan s 580 milijoni lir.

Za višjo zaščitno carino v Švici se zavzema več švicarskih industrijcev. Deloma so njih željam že ugodili.

Plačilne težkoče poljskega poljedelstva hočejo omiliti s posojili v skupnem znesku 90 milijonov dolarjev. Posojila bodo gospodarstvo zelo poživila. 26. aprila bodo otvorili v Poznaju Mednarodni jubilejni sejem.

Carino na umetno svilo v Avstriji so zvišali na 200 zlatih kron, razen onih vrst, ki se v Avstriji ne izdelujejo ali pa ne v isti kvaliteti; te so proste carine.

Britansko-ogrška banka v Budimpešti izkazuje 3.408.000 pengö čistega dobička in bo izplačala dividendo 5-5 pengö ali 11%.

Za podporo brezposelnih v Franciji je dovolila vlada 20 milijonov frankov in je pripravljena na še nadaljnje podporne ukrepe.

50-odstotno omejitev produkcije hmelja v Češkoslovaški bodo sklenili v kratkem; za temeljno leto bodo vzeli leto 1928. Ne vidijo drugega izhoda iz sedanjne krize.

in delovanju padamo iz ekstreme v ekstrem. Ker sta nas bojazen in pesimizim dovedla tako daleč, da ne kupimo niti tega, kar bi si mogli z mirno vestjo dovoliti, se bomo tem hitreje povrnili k delu ustvarjajočemu konsumu, brž ko bo gibanje ubralo to smer.

Tako Filene. Ozdravljenje ameriških razmer je v zvezi z ozdravljenjem evropskih razmer. Kar velja za USA, velja mutatis mutandis tudi za Evropo. Filenov članek bi se na koncu dal formulirati v geslo: Skupna fronta proti gospodarski depresiji.

Iz carinske prakse.

Piše Just Piščanec, carinski posrednik.

(Nadaljevanje.)

II. O istinitosti pravega porekla robe ni nadalje najmanjšega dvoma, ker je bilo to uverjenje izdano od predpisane inozemskega oblastva ter ni bilo niti potrebno, da se v uverjenju izpolni rubrika »vrsta zavijanja«, ker je vsa vsebina vagona obstojala iz treh obsežnih kamenov ter je v tem primeru bilo dovolj (po razpisu Cbr. 188/22), da se v uverjenju označi samo številka voza s tremi tovoriki. Vse to pa je bilo v predloženem uverjenju izpolnjeno natančno in samo na en način!

Obenem z deklaracijo sta se priložila tudi originalni tovarni list in faktura, iz katerih je neoporečno bilo dokazano, da je bila roba porekla iz Nemčije, t. j. iz pogodbene države. Po predpisu člena 13. zakona o trgovinski pogodbi z Nemčijo z dne 20. decembra 1927. leta se pa navadno niti ne zahteva posebno uverjenje o poreklu robe, ako se more carinarnica iz drugih listin osvedočiti o istinitem izvoru blaga, kar je bilo v našem primeru prav lahko mogoče, ker je bil pravi izvor razviden že iz tovarnega lista in fakture. Navaden razpis iz leta 1926 pač pa ne more razveljaviti ali omejiti zakona izdanega l. 1927!

III. V stvarnem pogledu je carinarnica, ko je sprejela v smislu št. 37 car. zak. deklaracijo v poslovanje, sama smatrala, da je predloženo uverjenje bilo polnoveljavno ter da se na njega podlagi mora vporabiti minimalna stopnja tarife.

Ako je carinarnica dvomila o polni veljavi predloženega uverjenja, je bila po predpisu Cbr. 22563/25 njena dolžnost, da se pri svojih merodajnih oblastvih sama prepriča, ali je uverjenje polnoveljavno ali ne. Ni pa imela carinarnica pravice, da na podlagi same »sumnje« pritegnjenih car. organov kar zaračuna maksimalno carino.

Državni svet je z odločbo št. 37179/28 z dne 5. maja 1930 v tej sporni zadevi presodil:

»Državni Svet je u svom IV. odločenju... našao, da je prilikom carinjenja robe vračeno tužiocu uverjenje o poreklu robe kao neispravno zbog toga što rubrika za oblik i znak nisu bile popunjene istom mašinom kao i ostale rubrike pa je roba ocarinjena po maksimalnoj tarifi. Sa isto razloga i s obzirom na raspis Cbr. 17549/26 tužilac je odbijen od traženja povraćanja razlike izmedju minimalne i maksimalne tarifske stope.

Taj razlog nema osnova u zakonu. Jer po čl. 2 priloga zakona o opštoj carinskoj tarifi minimalne tarifske stope imaju se primenjivati na robu iz ugovornih država. Kao dokaz za takvu robu služe po raspisu br. 188/922 uverenja o poreklu robe, izdala od za to nadležnih vlasti, ustanove i organa, a u koja moraju biti imeti svi propisani podaci u pogledu vrste, težine i količine robe, načina pakovanja i broja koleka. To su bitni delovi uverenja o poreklu robe, koja se ima smatrati kao ispravno, ako isto ima sve te propisane podatke. Prema tome razlog zbog koga je carinska vlast u ovome slučaju odbila primerna minimalna stope ne spada u bitna obilježja uverenja o poreklu robe, pa zbog toga ne može se tužiocu osporiti pravo koje ima na osnovu zakona, a koje se ne može oduzeti jednom raspisom. S toga se tužiocu ima vratiti sporna razlika izmedju minimalne i maksimalne tarifske stope.

Odelenje Drž. Saveta presudjuje: da se poništi rešenje Ministra Finansija Cbr. 18442 od 21. juna 1928. godine.

(Dalje prihodnjič.)

Tujsko prometni svet kr. banske uprave Dravske banovine.

Njega potreba in naloge.

Z odlokom bana Dravske banovine dne 13. junija je bil ustanovljen tujsko-prometni svet (TPS) kr. banske uprave Dravske banovine s sedežem v Ljubljani. Obstoji iz tujsko-prometnega zbora in iz tujsko-prometnega izvrševalnega odbora. V TPS zbor je imenovanih 25—30 oseb, ki so strokovnjaki in interesi tujskega prometa iz raznih krajev banovine. TPS izvrševalni odbor pa sestoji iz šestih članov, ki so imenovani za dobo dveh let.

Dandanes je tujski promet velika gospodarska sila in je velikega pomena za inozemski ugled držav. V Jugoslaviji se je tujski promet visoko dvignil in postaja eden najboljših pridobitnih virov posebno za Dravsko banovino. V naši banovini je cela vrsta tujsko-prometnih organizacij, vendar je manjkal vsem organizacijam še skupni forum, ki naj bi vsaj enkrat na leto obravnaval vse važne zadeve tujskega prometa v vsej banovini. Zaradi tega je bil ustanovljen tujsko-prometni zbor, ki ima posvetovalno nalogo in nalogo izvrševati ona dela, ki jih ostale organizacije ne morejo izvrševati zaradi pomanjkanja tehničnega osebja in nezadostnih finančnih sredstev. Posebno važnost bo TPS polagal pospeševanju strokovne izobrazbe, ki je temelj

vsakemu velikopoteznemu tujskemu prometu. Predvsem bo imel nalogo, da sestavi vzorno in obsežno poučno knjigo za hotelirstvo, gostilničarstvo in tujski promet, ki danes v slovenskem jeziku manjka. Izdela naj tudi vse priprave za srednjo hotelirsko šolo v Dravski banovini. V ta namen se ima tudi urediti obširna strokovna knjižnica. Izvrševalni odbor bo tudi predlagal podpore za inozemske strokovne šole, dokler takih svojih nimamo. Nakupil bo potreben material za razstave, ki imajo veliko propagandno vlogo dandanes. S pomočjo tehničnih moči banske uprave in specialnih strokovnjakov bo izvrševal potrebne študije glede žičnih vzpenjač, ki je v novejšem času postala aktualna. Tudi regulaciji in kanalizaciji letoviških krajev bo posvetil vso pozornost, kakor tudi statistiki in njeni pravilni osnovi.

Prva seja tujsko-prometnega zbora bo v četrtek 19. t. m. Spored seje obsega prometna vprašanja, hotelirstvo, propagando, organizacijo pospeševalne službe za tujski promet, statistiko, program za bodočo sezono Tujsko-prometnega sveta in Zvez za tujski promet, tujsko-prometno razstavo, javne dajatve gostilničarstva in hotelirstva, asanacijo tujsko-prometnih krajev, šolstvo in slučajnosti.

Iz naših organizacij

Gremij trgovcev v Ptuj vabi na svoj redni občni zbor, ki se vrši v soboto, dne 21. februarja 1931 ob 19. (7.) uri zvečer v posebni sobi gostilne g. M. Brenčiča. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročila. 3. Volitve. 4. Članarina. 5. Slučajnosti. Za sklepčnost je potrebna navzočnost 25% članov. V slučaju, da bi ob 19. uri ne bilo tega števila, se vrši ob 20. uri drugi občni zbor, ki sklepa pravomočno ob navzočnosti vsakega števila članstva.

Na podlagi § 23 lit. 1 obstoječih gremijskih pravil je vsak član dolžan udeležiti se občnega zbora, ali pa se utemeljeno opravičiti pri gremijskem načelnstvu.

ŠE O VELESEJMU V MILANU IN O UDELEŽBI JUGOSLAVIJE.

Kot smo že poročali, je sklenila jgsl. vlada udeležbo Jugoslavije na XII. mednarodnem velesejmu v Milanu z lastnim paviljonom. Organizacija udeležbe je poverjena ministertvu za trgovino in industrijo. Jugoslovanski paviljon naj nudi sliko jugoslov. gospodarstva v njegovi celoti. Potrebna je najmočnejša udeležba jugoslovanskih interesentov z vzorci, zlasti onih interesentov, kojih produkti so na italijanskih trgih že vpljani ali pa bi se dali z uspehom prodati. Razstavniki dobijo prostor v paviljonu brezplačno; prav tako je brezplačen tudi transport, ako vpošljejo svoje vzorce obenem s propagandnim materialom do 10. marca na Trgovski Muzej, Beograd, Miloša Velikog 29. Potrebna je takojšnja prijava pri zadevnih zbornicah TOI. Po 10. marcu je mogoča vpošiljatev samo na naslov »Padiglione Jugoslavo, Fiera di Milano, Italia«, na stroške pošiljatelja.

USTANOVITEV MEDNARODNEGA AGARNO - HIPOTEKARNEGA ZAVODA.

Po dvadnevem posvetovanju je odbor strokovnjakov, imenovan od finančnega odbora Društva narodov, končal v Ženevi svoje razgovore. Na dnevnem redu je bila izdelava načrta za organizacijo poljedelskih kreditov. Odbor je izrekel možnost, da se ustanovi sedaj mednarodni hipotekarni zavod za poljedelstvo, ki bo na mednarodnem finančnem trgu na lasten račun najemal posojila

ter na ta način dobljena sredstva izposojeval s posredovanjem nacionalnih ali lokalnih zavodov proti hipotekarnemu jamstvu. Odbor je pričel takoj nato z razgovori o ustanovitvi in funkcioniranju novega bančnega zavoda. Zelo mislijo na Dunaj kot sedež zavoda.

Poravnave in konkurzi.

Društvo industrijev in veletrgovcev v Ljubljani objavlja za mesec januar 1931 sledečo statistiko (številke v oklepaju se nanašajo na isto dobo pretečenega leta):

1. Otvorjeni konkurzi:

V Dravski banovini 6 (5), v Savski 2 (4), v Vrbaski — (—), v Primorski 2 (2), v Drinski 2 (11), v Zetski 1 (—), v Dunavski 2 (5), v Moravski 5 (12), v Vardarski 3 (8), Beograd, Zemun, Pančevo 3 (5).

2. Otvorjene prisilne poravnave izven konkurza:

V Dravski banovini 14, v Savski 10, v Vrbavski —, v Primorski —, v Drinski 2, v Zetski —, v Dunavski 12, v Moravski —, v Vardarski 2, Beograd, Zemun, Pančevo —.

3. Odpravljeni konkurzi:

V Dravski banovini 5 (6), v Savski 9 (2), v Vrbavski — (—), v Primorski 3 (2), v Drinski 5 (7), v Zetski 3 (1), v Dunavski 4 (4), v Moravski 7 (12), v Vardarski 2 (6), Beograd, Zemun, Pančevo 4 (1).

4. Odpravljene prisilne poravnave izven konkurza:

V Dravski banovini 4, v Savski 3, v Vrbavski —, v Primorski —, v Drinski 1, v Zetski —, v Dunavski 2, v Moravski —, v Vardarski —, Beograd, Zemun, Pančevo —.

Ljubljanska borza

Tečaj 16. februarja 1931.	Povpr. ševanje Din	Ponudbe Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold.	—	2280
Berlin 1 M	134875	135175
Bruselj 1 belga	—	79157
Budimpešta 1 pengő	—	99096
Curij 100 fr.	109440	109740
Dunaj 1 šilling	—	79814
London 1 funt	—	276—
Newyork 1 dolar	—	56725
Pariz 100 fr.	—	2272
Praga 100 kron	—	16811
Trst 100 lir	29623	29823

Vpisale so se nastopne firme:

Sedež: Ljubljana.
Besedilo: »Etiketa« Drag. V. Samardžić.

Obratni predmet: trgovska agencija z etiketami in reklama.
Imetnik: Samardžić Dragotin V. v Ljubljani, Vegova ulica 8.

Deželno kot trg. sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 24. januarja 1931.
Firma 83/31 — Rg. A VII 42/1.

*

Sedež: Ljubljana.
Besedilo: Rojec & Klemen.
Obratni predmet: agentura in komisija.

Družabniki: Rojec Makso v Ljubljani, Vošnjakova ulica 7, Klemen Peter, Dol pri Hrastniku.

Deželno kot trg. sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 24. januarja 1931.
Firm. 99/31 — Rg. A VII 43/1.

*

Sedež: Kočevje št. 84.
Besedilo: Lovšin Ivan.
Obratni predmet: trgovina s šolskimi potrebščinami, papirjem in knjigami, združeno z antikvarijatom in galanterijo.
Imetnik: Lovšin Ivan, trgovec v Kočevju št. 84.

Okrožno sodišče Novo mesto, dne 27. januarja 1931.
Firm. 8/31 — Rg. I 52/1.

*

Sedež: Duplica pri Kamniku.
Besedilo: Zaga na Duplici družba z o. z.

Obratni predmet: Rabokup žage, ki je last tvrdke »Remec & Co.« tovarna upognjenega pohištva, lesna industrija na Duplici ter obratovanje te žage, ki teče na turbine ali na paro. Družbena pogodba z dne 30. januarja 1931. Družba je ustanovljena za nedoločen čas. Visokost osnovne glavnice: 10.000 Din. Na to vplačani zneski v gotovini: 10.000 Din. Poslovodje: Ing. Remec Vladimir v Ljubljani, Kersnikova ulica 7.

Družbo zastopa samostojno postavljeni poslovodja ali za celokupno podjetje postavljeni prokurist.

Deželno kot trg. sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 24. januarja 1931.
Firm. 134/31 — Rg. C IV 254/1.

Vpisale so se izpremembe in dodatki pri nastopnih firmah:

Sedež: Ljubljana.
Dan vpisa: 26. januarja 1931.
Besedilo: Elektroindustrija, družba z o. z.

Po sklepu občnega zbora z dne 13. januarja 1931, se je družba razdružila in prešla v likvidacijo.

Deželno kot trg. sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 24. januarja 1931.
Firm. 80 — Rg. C III 125/7.

*

Sedež: Ljubljana.
Besedilo: Delniška družba pivovarne »Union«.

Izbršle se upravni svetnik Jurij Mautner-Markhof, vpiše pa upravni svetnik dr. Georg Mautner-Markhof, industrijalec na Dunaju XX, Semeringerhauptstrasse št. 101.

Deželno kot trg. sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 24. januarja 1931.
Firm. 87 — Rg. B I 34/36.

*

Sedež: Ljubljana.
Besedilo: Gradbeno podjetje Slokan & Svetina, družba z o. z. s sedežem v Ljubljani.

Po sklepu družabnikov z dne 8. januarja 1931 se je družba razdružila in prešla v likvidacijo.

Deželno kot trg. sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 24. januarja 1931.
Firm. 98 — Rg. C III 272/4.

*

Trgovci in industrijci!
Naročajte in podpirajte
»TRGOVSKI LIST«!

Sedež: Ljubljana.
Besedilo: Jugo-Spidol, družba z o. z.
Po sklepu obecnega zbora z dne 13. januarja 1931 se je družba razdružila in prešla v likvidacijo.

Deželno kot trg. sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 24. januarja 1931.
Firm. 81 — Rg C IV 183/2.

Sedež: Ljubljana.
Besedilo: Jugoslovanske Steyer tovarne družba z o. z.
Izbrise se prokurist Wodnjansky Herman, vpiše pa podelitev prokure Andligerju Josipu iz Ljubljane, Frankopanska ulica št. 21.

Deželno kot trg. sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 24. januarja 1931.
Firm. 90 — Rg C III 256.

Sedež: Ljubljana.
Besedilo: Ljudevit Marx, tovarna lakov d. d.
Vpiše se član upravnega sveta ing. Koprivnik Vojko v Beogradu, Zadar-ska ulica 10.

Deželno kot trg. sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 24. januarja 1931.
Firm. 76 — Rg B II 181/9.

Sedež: Cerknica.
Besedilo: Franc Šerko in sin, poprej Adolf Obreza.

Izbrise se dosednji imetnik tvrdke Šerko Franc vsled smrti in zastopniški provizorij za dobo zapuščinske razprave.

Vpiše se novi imetnik tvrdke ndl. Šerko Daniel v Cerknici 91 pod zastopstvom matere in varuhinje Serko Dane od tam.

Deželno kot trg. sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 24. januarja 1931.
Firm. 92 — Rg A II 53/12.

Sedež: Slovenjgradec.
Besedilo: Tvorica ovratnic Rozi Hribar & Comp. v Slovenjgradu.
Obratni predmet: Tvorica ovratnic.

Izstopil je javni družabnik Saunig Franc, sedaj trgovec v Ljubljani, Celovška cesta 44.

Okrožno kot trgov. sodišče v Celju, dne 4. februarja 1931.
Firm. 2/31 — Rg A III 39/3.

Sedež: Radovljica.
Besedilo: Vurnik & Vidic.
Izstopila je javna družabnica Vurnik Minka; vsled tega je prenehala javna trgovska družba.

Besedilo firme odslej: Vidic Joško.
Deželno kot trg. sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 24. januarja 1931.
Firm. 93 — Rg A VI 211/4.

Izbrisale so se nastopne firme:

Sedež: Maribor.
Besedilo: Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Izbrisala se je vsled opustitve obrti.
Okrožno kot trg. sodišče v Mariboru, dne 29. januarja 1931.
Firm. 54/31 — Rg Einz. I. 199/3.

Kaj mora trgovec vedeti o blagu.

Vsak trgovec, posebno pa detajlist, bi moral vedeti, kaj prodaja. Občevanje z odjemalci zahteva, da trgovec lahko na njihova vprašanja točno odgovori. S tem si pridobi zaupanje kupcev in vero ali pa omaja njegove dvome o kakovosti blaga. Važno vlogo igra namreč zaupanje odjemalcev do trgovca pri izbiri blaga.

Kupec n. pr. dobi konzervo, a on ne more vedeti vnaprej, ali je konzerva res prvovrstna ali ne; on se nadeja, da je dobra, ker ima zaupanje v svojega dobavitelja. Trgovec pa kupi konzerve od tovarne, v katero mora tudi on imeti zaupanje, da izdaja res samo prvovrstne konzerve.

Samo zaupanje pa še ne zadostuje. Vedno in vedno se še stavljajo trgovcu vprašanja, v katerih se izraža dvom o kakovosti blaga. Umljivo bi bilo, da bi trgovec take dvome vedno zavrnil, manjka pa mu zato poznanje blaga odnosno časa, ki bi si ga vzel, da spozna blago. Običajno trgovec niti ne ve, kako in iz česa se izdeluje kako blago. Na vprašanje odjemalcev odgovarja zato trgovec samo z izbegavanji. Pogosto vpraša kupce naravnost, v čem obstoja razlika med tem ali onim blagom, a trgovec — molči. Še pogosteje se pa dogodi, da vpraša kupec samo mimogrede kaj o blagu, samo zato, da kaj govori; tudi v tem slučaju ne ve trgovec pravega odgovora in pojasnila o blagu.

Vse drugačen vtis bi napravil trgovec na kupca, če bi mu takoj odgovoril kratko in stvarno in pojasnil, kar želi vedeti. Kupec si tako pojasnilo dobro zapomni, ve tudi, da je njegov trgovec dobro poučen o kakovosti blaga, ki ga prodaja. Kupec je vesel in zadovoljen, ker se trgovec res zanima za blago, ki ga oddaja kupcem; odjemalca bo tudi vsaka malenkost zanimala, kako se izdeluje to in ono blago ter v čem se razlikuje od drugega blaga. Odjemalec pove to svojim znancem in prijateljem ter s tem nehoti dela reklamo za trgovca. Za trgovca je to priporočilo in priporočilo za njegovo blago, za katero ve, kako je.

II. MEDNARODNA ŽITNA KONFERENCA V RIMU.

Sestala se bo 26. marca; organizacija je bila poverjena Mednarodnemu poljedelskemu zavodu v Rimu. Na dnevnem redu je v prvi vrsti ureditev svetovne produkcije, problem kreditov za pridelovalce žita in ureditev prodaje žita. Prva takšna konferenca se je vršila v Rimu v aprilu 1927. Takrat je bila sklenjena ustanovitev več vrst štacij za zboljšanje žitne kvalitete po raznih državah; štacije so imele izborne uspehe. Tam načeta vprašanja je obravnavalo večkrat tudi Društvo narodov in so dala ta vprašanja pobudo za razne žitne dogovore; prim. Sinajo, Varšavo, Bukarešto.

Poživljenje mednarodnih borz.

V prvem tednu t. m. so se mednarodne borze krepko poživile, zlasti Pariz, Berlin in Stockholm; samo Milan in London se splošnega gibanja navzgor nista udeležila. Mednarodni borzni indeks, izračunjen iz indeksov 12 mednarodnih borz, je narasel v prvem februarjevem tednu za 2.4% od 66.9 na 68.5 pri čemer je leto 1927 = 100. Torej je bil indeks 7. februarja 7.5% boljši kot v sredi januarja, ko je znašal 63.7. Seznam indeksov na 12 borzah je sledeči:

Konec	Začetek 1929	Začetek 1930	Začetek 31. jan. 1931	7. febr.
1927 = 100	1929	1930	1931	1931
Berlin	113.6	77.1	44.8	49.4
London	102.6	65.5	50.0	49.0
Pariz	156.8	134.7	94.7	98.6
Bruselj	133.8	82.0	58.3	59.4
Amsterdam	104.5	80.8	55.5	56.8
Stockholm	109.5	81.4	65.6	68.4
Zürich	101.0	78.5	69.4	71.8
Dunaj	91.4	78.2	59.0	59.7
Budimpešta	109.2	79.0	61.4	62.5
Praga	108.3	94.8	78.1	79.4
Milan	124.0	94.2	81.8	81.6
Newyork	137.3	115.6	83.8	85.4

FRANCOSKA DRUŽBA KUPILA MARIJAN D. D. V SPLITU.

Francosko gradbeno podjetje, ki je zgradilo za jugoslovansko trgovsko brodogojstvo več objektov, je kupilo splitsko ladjedelnico Marijan d. d. Vse strojne naprave in dok, ki se nahaja v pristanišču, bo preloženo v Sučurevac, kjer bo zgrajena večja moderna ladjedelnica. Strojne naprave bodo izpopolnjene z novimi modernimi stroji. Francoska družba se je bila pogajala tudi glede neke druge ladjedelnice, a se ni mogla zediniti z njo. Marijan d. d. je imela doslej italijansko delniško večino.

KRIZA FRANCOSKE TRGOVSKE MORNARICE.

Ob priliki parlamentarne debate o proračunu francoskega trgovskega ministrstva je povedal poročevalec Cardace, da je vsebovala svetovna trgovska tonaža v letu 1914, torej neposredno pred vojsko, 49 milijonov ton, v letu 1930 pa 70 milijonov ton. V isti dobi je naraslo francosko trgovsko brodogojstvo na 3.500.000 ton in je sedaj v svetovni vrsti na šestem mestu za Anglijo, U. S. A., Japonsko, Nemčijo in Norveško. Italija je na sedmem mestu. Kriza francoske trgovske mornarice obstoji v tem, da se ladjedelnice, ki med vojsko niso nič gradile, sedaj na vso moč trudijo, da ta medvojni manko s pomočjo centralne vlade po možnosti izenačijo.

TRGOVINA GRČIJE.

V preteklem letu 1930 je znašal uvoz v Grčijo 10.850 milijonov drahem proti 13.270 milijonov v letu 1929. Izvoz je znašal samo 5900 milijonov drahem proti 7000 milijonov. Pasivnost je padla od več kot 6 milijard drahem (6.27) v letu 1929 na 4950 milijonov; kljub temu je bila pa trgovina v preteklem letu še zmeraj izredno pasivna, kajti izvoz je bil samo dobrih 54 odstotkov uvoza.

Izvoz pšenice je padel od 131.000 na 56 tisoč ton, izvoz olja od 12.000 na 7000 ton. Vsa zunanja trgovina je padla od dobrih dvajset milijard (20.27) na skoraj 17 milijard (16.75), to je za 17 odstotkov, pri čemer sta uvoz in izvoz relativno precej enako prizadeta.

ČESKOSLOVASKA SLADKORNA INDUSTRIJA SE OMEJUJE.

Zastopniki českoslov. sladkorne industrije so se posvetovali te dni s pridelovalci sladkorne pese o izvedbi mednarodnega sladkornega dogovora. Kot predpogoj je bilo ugotovljeno, da se nove sladkorne tovarne ne smejo več graditi. Podlaga za produkcijo sladkorja naj bo povprečnost let 1927—1929. Kontingent naj bo za 18 odstotkov manjši kot je bila povprečnost teh let. V svrhu izvedbe dogovora so osnovane posebne podeželske komisije.

Veletrgovina

A. Šarabon

v Ljubljani

prilporoča

špecerijsko blago

več vrst žganja, moker
ter deželne pridelke —
kakor tudi raznovrstno
rudninsko vodo

Lastna pražarna za
kavo in mlin za dišave
z električnim obratom

Telefon 26-66

Dobava prodaja

Dobave. Gradbeni oddelek Direkcije drž. železnice v Ljubljani sprejema do 20. februarja t. l. ponudbe glede dobave kablja; do 24. februarja t. l. pa glede dobave tiskovin. — Strojni oddelek Direkcije drž. železnice v Ljubljani sprejema do 20. februarja t. l. ponudbe glede dobave 400 kg špirita; do 21. februarja t. l. glede dobave 1000 kg pisanih cumj; do 23. februarja t. l. pa glede dobave 100 kg hektografske mase. — Prometno-komercialni oddelek Direkcije drž. železnice v Ljubljani sprejema do 23. februarja t. l. ponudbe glede dobave 12.000 kg petroleja. (Pogoji so na vpogled pri omenjenih oddelkih.)

Oddaja pleskanja mostov. Gradbeni oddelek Direkcije drž. železnice v Ljubljani sprejema do 24. februarja t. l. ponudbe glede oddaje pleskanja mostov. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem oddelku.)

Brzoiavi: Krispercoloniale Ljubljana — Telefon št. 2263

Ant. Krisper Coloniale

Lastnik: Josip Verlič

Veletrgovina kolonialne robe. Ljubljana
Dunajska cesta 33
Zaloga spirita, raznega žganja in konjaka. Mineralne vode.
Točna postrežba Ustanovljeno leta 1840 Ceniki na razpolago

Račune, memorandume, cenike, naročilnice v blokih s poljubnim številom listov, kuverte, etikete in vse druge komercialne tiskovine dobavlja hitro po zmeranih cenah

TISKARNA MERKUR

LJUBLJANA, Gregorčičeva ulica 23
TELEFON 2553 — Za večja naročila zahtevajte proračune!

KUVERTA

LJUBLJANA
Kardeljska 22 Votarski pot 3
TVORNICI KUVERT IN KONFEKCIJA PAPIRJA

VINOCET

tovarna

vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana

nudi najfinejši in najokusnejši
namizni kis iz pristnega vina.

Tehnično in higijenično
najmoderneje ureje-
na kisarna v Ju-
goslaviji.

Pisarna:

Ljubljana, Dunajska cesta 1a, II. nadst.

Zahtevajte ponudbo!